Година II. Timişoara, (Темишвар) 10. Марта 1922. Бр. 6.

ГЛАСНИК

Црквени, школски и друштвени лист.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. 10. и 20. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Timişoara, Cetate Piata Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

Број 72. Е. В. из 1922.

ПОДРУЧНИМ ОРГАНИМА.

Саопштавам, да сам за потпредседника епарх. конзисторије темишварске данас под горњим бројем именовао протојереја Петра Агриму, пароха у Вел. Св. Миклушу и администратора арадског протопрезвитерата.

У Темишвару, 25. фебр./10. марта 1922.

Стефан
архим. еписк. викар.

ИЗВЕШТАЈ

о раду епарх. управе од августа 1919. г. до данас.

Б.) Рад епарх. конзисторије од авг. 1919. до 31. марта 1920.

1.) ДОДИР СА КООРДИНОВАНИМ И ВИШИМ ДУХОВНИМ ВЛАСТИМА.

За епископског викара именован је архим. кувеждински Стефан Николић. — Узета је на знање одлука Епископа-Дијецезана Георгија, да је архимандрит Исак Дошен настојатељ ман. Бездина, на терет манастира Бездина, стављен у стање мира, и да је управа реченога манастира поверена привремено Еписк. Викару архим. Стефану. Публикује се одлука Министра вера краљевине СХС, да се Милану Николићу пароху у Кнезу дозвољава компетовање на све парохије у митрополији карловачкој. — Раздељена је монашком свештенству Архипастирска реч монасима изговорена на монашком Сабору у Карловцима 1919. 17/VII.-од Епископа Георгија. — Публикована је одлука Епископа-Дијецезана, да се с обзиром на завете монашке, који доживотно везују, одбија молба Петра Марковог за враћање у православље, — пошто не ће да разврге брак, у који је ступио. — Узета је на знање одлука Епископа вршачког, да дозвољава јереју Душану Гајићу пароху у Денти, да администрира парохију у Овсеници. — Публикована је одлука МЦСавета, да се Милорад Влашкалин брише из каталога свештенства, пошто је напуштањем православ. вере престао бити члан заједнице правосл. цркве.

2.) ДОДИР СА ДРЖАВНИМ И ВОЈНИМ ВЛАСТИМА.

Као доцне примљена, није извршена наредба грађанске власти у ствари благодарственог богослужења поводом имендана ЊВ. Краља Румуније Фердинанда. — По замолби кр. рум. префектуре темишварске, брзојавно се наређује парохијским звањима, да 1. дец. 1919. одрже благодарствено богослужење о прослави „дана Слободе“ и да свештенство том приликом одржи сходне проповеди. — На пријаву команде 9. дивизије брзојавно је наређено јер. Константину Лазићу пароху у Златици, да изда изводе из матице рођених за војнообавезнике. —

3.) СЛУЖБЕНО.

За епарх. бележника — постављен је парох мехалски Слободан Костић. — Обустављено је о богослужењу спомињање имена Њ. В. краља Србије Петра I. — За подпредседника епарх. Конзисторије именован је Јован Новаковић прота темишварски. — Позвато је избегло свештенство, да се оправда због самовољног напуштања места службе. — Позвати су окр. протопрезвитери, да поднесу извештај и предлог о томе, који свештеници треба да добију помоћи за лакше издржавање. — Издата је окружница о томе, да свештенство без дозволе и замене не сме напуштати своје парохије. — Позвато је свештенство, да савесно врши катихетске дужности на страним заводима. — Јмн. Јосиф Протић разрешен је од вршења дужности еп. канцелисте и исте дужности поверене су јмн. Сергију Јовандићу прот. капелану у Темишвару. — Позвато је свештенство, да ради евиденције поднесе своје личне податке. — Врховном Управном Одбору у Ср. Карловцима поднесен је предлог уз Исказе, да се овоподручном свештенству предујамно одреди скупаринска потпора за лакше издржавање. — За општине епархије вршачке, додељене епархијској управи у Темишвару основано је протопрезвитератско намесништво са седиштем у Соколовцу. За намесника протопрезвитерата постављен је јереј Прокопије Милошевић парох у Соколовцу.

(Наставиће се.)

Неслужбени део.

Недеље и Празници.

Велики Петак. Вечерње, Еванђ. од Мат. 27, 1.—16. А кад би у јутру, закључише првосвештеници и старешине народне, да погубе Исуса и свезавши одведоше га и предадоше Понтијском Пилату. Тада видевши Јуда, издајник његов да га осудише, покаја се и поврати 30 сребрника првосвештеницима и старешинама говорећи: Згреших што издадох крв невину. И бацивши сребрнике у храм, отиде и обеси се. А првосвештеници узевши сребрнике купише за њих њиву за гробље странима, зато се и прозва: Крвна њива. А Исус стојаше пред судијом и запита га судија: Ти си цар јудејски? А Исус рече: ти кажеш. И кад га тужаху првосвештеници и старешине, ништа не одговори. А о празнику пасхе беше обичај у судије, да пусти по једнога сужња, кога је народ хтео. Па када се сабраше, рече им Пилат: Кога хоћете да вам пустим, Вараву или Исуса Христа. А првосвештеници и старешине наговорише народ, да иште Вараву, а Исуса да погуби. Пилат видевши да ништа не помаже, узе воде и опра руке пред народом говорећи: Ја нисам крив у крви овога праведника. И народ повика: Крв његова на нас и на децу нашу. Тада им пусти Вараву а Исуса ишибавши предаде да се разапне. И војници узеше Исуса и свукавши га обукоше му скерлетну кабаницу и оплетавши венац од трња метнуше му га на главу и трску у десницу, те му се ругаху говорећи: Здраво царе јудејски! И пљунувши на њега узеше трску и удараху га по глави. И наругавши му се свукоше с њега кабаницу и одведоше га, да га разапну. И дошавши до Голготе, дадоше му да пије сирће помешано са жучи. А када га разапеше, разделише међу собом хаљине његове. Тада разапеше с њим два разбојника, једног с десне а другог с леве стране. И сви му се ругаху говорећи: Другима поможе а себи не може да помогне. А око деветога сахата повика Исус: Боже мој зашто си ме оставио? И причесоше уснама његовим сунђер натопљен сирћетом. А Исус опет повика из гласа и испусти дух. И гле завеса у храму раздре се на двоје, земља се потресе и камење се распаде, гробови се отворише и усташе многа телеса светих из гроба и показаше се. А капетан и други који чуваху Исуса, видевши да се земља тресе и шта све би, поплашише се говорећи: Заиста син Божји беше. А онде беху и многе жене, међу њима и Марија Магдалина и Марија мати Јаковљева и Јосијина и мати синова Заведејевих. А кад дође вече, човек богат из Ариматеје по имену Јосиф приступи Пилату и замоли га, да му даде тело Исусово. Пилат заповеди, да му се да. И узевши тело зави га у чисто платно и метну у нови гроб и навалivши велик камен на врата од гроба отиде. А Марија Магдалина и друга Марија сеђаху код гроба.

Поука: Измучен и изнемогао, са трновим венцем на глави и трском у руци, уз подсмех и вику раздражене масе јудејске, посрћући од умора и бола због тежине греха људског, доведен је Исус страшној Голготи. На крсту између два разбојника, гледајући хладноћу и неблагодарност оних, због којих је дошао на земљу да испије чашу смртну, испушта у страшним мукама дух свој, а кроз таму, која је прогутала крваво позорје, пролама се одјек његових узвишених речи праштања и љубави према ближњем, и плач тужне мајке, која скрхана болом и тугом стоји крај крста и посматра измучено мртво тело Сина свога и капљице најсветије крви Његове, које су најречитије говориле о свирепости и неблагодарности људској. И у часу, када се природа а и раздражена маса народа јудејског већ смирила, а околицом овладала тишина, положено је свето тело Његово у хладни гроб, камена плоча сменштена је на врата истог, а кроз душе и срца људи прострујала је мисао, да је тога дана учињено највеће злочинство људско. Па и ви, када данас ступате у св. храм Господа Бога, да се поклоните гробу вашег највећег Добротвора, прелијте тај свети гроб сузом истинског бола и туге, окадивши га благодарношћу и побожном молитвом, јер у том св. гробу положена је жртва људских грехова, при чијем је издисају сунце помрачало, земља се затресла, камење распало а силе адске ужаснуле, при чијем је издисају устала и сама природа, да жигоше најгрозније недело и злочин људски, документујући тиме, да је данас умро Бог, који нам је оставио царство али и крст свој. И ту над гробом размишљајући о грешности и неделима вашим, покајте се из дна душе и срца. Покајте се, као што се и скрушени разбојник покајао примивши још истог дана за своје искрено покајање награду и благодат Божју. А покајавши се за грехе, заверите се и обећајте, да ћете крст Христов — крст најстрашнијих мука и одрицања — понети у животу вашем, спремни увек да из чаше живота испијете сву горчину за Христа, који је за грехе људске страшну и мученичку смрт претрпео. А чинећи то, ваше ће срце и душа бити прожети вером и надом, да ћете и ви примити награду од Оца Небеског, као што ју је примио и скрушени разбојник на крсту.

Записник

вођен у првој седници збора срп. прав. свештенства епархије Темишварске, дела, који је под Румунију потпао, одржаној 26. Фебр./11. марта 1921. г. у срп. прав. епископском двору темишварском под председништвом архим. Стефана Николића еписк. викара срп. прав. епархије темишварске.

(Наставак.)

Председник у подужем говору упознаје збор са положајем срп. прав. цркве, свештенства и народа српског у краљевини Румунији, са уверавањем румунске власти о наклоности својој према нашој цркви и народу и готовости, да наш народ, наше црк. институције и свештенство и морално и материјално потпомаже, о жељи исте владе, да се у овој нашој новој отаџбини добро осећамо, о готовости јој, да сваку повреду, која нам се са било које стране нанесе, санира и т. д. Уверен је, да свештенство ово радо слуша и да ће од своје стране у понашању према влади и њезиним органима свагда коректно бити.

Автономија нам постоји у целини и респектује се. Са централним властима стојимо у истоме односу и додиру, као и пре доласка Румуна у ове крајеве.

Упозорује свештенство на отписе министарства Вера, саопштене свештенству овд. окружницама: о употреби српског језика и о томе, да административне и војничке власти нису власне подручним ор-

ганима непосредно издавати наредбе те их позива, да се у горњим предметима строго придржавају овд. наређења и од истих не одступају.

Моли свештенство, да остане свагда на висини свога позива. Многе су очи упрте на овд. свештенство, од истог се много очекује, прати му се сваки корак. С тога моли, да припазе свагда на своје понашање, да буду чиста и светла живота, да се у званичној делатности својој одликују савесношћу и ревношћу, да су у опхођењу са својим парохијанима и у опште са сваким благи и предусретљиви, да су њиховој духовној бризи и старању повереном делу српскога народа и отац и мајка и нарочито да врше пастирску службу, да звани и незвани залазе у домове својих парохијана и сваку згоду и прилику да употребе, да верне поучавају, на добро упућују а недостатке да искорењују из њих.

Говори о промени, коју је дугогодишњи светски рат изазвао у нашем народу, како су га неки настрани назори сасвим изменули, како му се пољуљала вера, како му је потамнела национална свест, како је нестао за њега сваки авторитет и како ни свештенству не одаје оно поштовање, које овом припада и које му је пре рата указивао.

Моли, да се на дневни ред идућег збора стави на расправљање тема: „Како би могли наш српски народ пробудити из верског мртвила, у којем се данас налази и подићи у њему националну свест.“ Моли, да чланови збора размишљају о тој теми и своје писмене предлоге њему до Ускрса поднесу. Исти ће се издати онда једном референту на реферaду при идућем састанку нашем. Од своје стране примећује, да би ради постизавања жељеног циља без сумње добро дошло изашиљање вештих проповедника на црк. славе и друге црк. свечаности, састанци у св. храму Недељом и о Празницима по подне, нарочито за време постова и држање предавања из области вере и историје српскога народа, оснивање певачких друштава, женских задруга, соколских друштава, кола браће и сестара (конгрегације Св. Саве и. т. д.)

Решење:

Сва горња саопштена узимају се на повољно знање.

Позивају се сви свештеници ове епархије, да обраде и до Ускрса поднесу председништву горњи темат. Приспеле раније имају се издати Макси Стануловићу пароху у Немету на проучење и реферaду на идућем збору.

(Наставиће се.)

Нацрт градива за предавање историје у српским вероисповедним основним школама.

—

6. Војвода Мирча Велики.

(Voievodul Mircea cel Mare).

Знаменити владар Мунтеније после Александра Басарабе био је Мирча Велики.

Преузео је престо 1386. године. Био је великог узраста. Носио је косу дугачку да му је падала на рамена. Био је храбар и одлучан. Врло је добро руководио војском у ратовима. Пре него што је битку отпочео, посаветовао се са својим генералима, израдио је ратни план, зато ни једанпут његову војску није победио непријатељ.

За време Мирчине владавине простирала се Мунтенија од Северина па до Црнога Мора. Добруџа (Dobrogea), варош Силистра (Silistra) и један део Басарабије (Basarabia) били су такође саставни делови Мирчине државе.

а) КОСОВСКА БИТКА.

(Lupta dela Kossovopolie).

За време Мирчине владавине Турци су били врло јаки и задавали су страха целој Европи. Хришћани су се сви ујединили против заједничког непријатеља Турчина, и сакупише бројно велику и добро спремну војску. Међу овима су били и Румуни из Мирчине државе.

Хршћанском војском управљао је српски краљ Лазар. Судар је са Турцима био на Косову пољу у Србији 1389. год. Битка је била врло крвава. Хришћани су се борили као лавови, али турску силу нису могли сломити, јер су Турци били бројно јачи. Битка се свршила са турском победом. После победе на Косову Турци су прегазили и освојили све државе до реке Дунава.

б) БИТКА КОД РОВИНЕ.

(Lupta dela Rovine).

На неколико година после битке на Косову, кренули су се Турци са јаком војском на Мирчу. Преко Олтеније су прешли Дунав и узели правац према Крајови (Kraiova). У целом свету мислило се да ће Турци и Румуне уништити, и многи су Мирчи саветовали, да понуди мир. Храбри и одважни Мирча био је сигуран у победу и сачека Турке код Ровине у близини Крајове 1394. год.

Ова околина је била мочарна, и само су Румуни познавали путеве за излаз. Битка код Ровине свршила се сјајно по Румуне. Ту је Мирча Турке потукао. Многи су у мочари потонули, а други се дали у бегство. Мирча их је гонио до Дунава, и приморао их је, да напусте Мунтенију.

в) БИТКА КОД НИКОПОЉА.

(Lupta dela Nicopole).

На неколико година после битке код Ровине хришћани су се поново ујединили против Турака. Сада се придружише и западне хришћанске државе, као: Немачка, Италија и Француска.

Румунску војску предводио је Мирча. Битка је била код Никопоља у Бугарској (1396). Французи нису хтели да раде по савету Великог Мирче, већ су се упустили у борбу, и тако су и овом приликом хришћани изгубили битку са Турцима.

После ове победе Турци су још у два маха пробали да освоје Цара Ромењаска Мунтенију, али их је Мирча увек победио и приморао да се повуку преко Дунава.

Приликом једне навале турски султан Бајазит освојио је варош Силистру (Silistra) али није могао да је задржи, јер га је Мирча потукао и град поново освојио.

Мирча Велики умро је 1418. год.

(Наставиће се.)

Реч две о нашим гробљима.

Ја сам већ много премишљао о томе: за што су наша гробља пуста, неуредна и занемарена, па сам дошао до тог жалосног закључка и уверења, да се ми сваким другим питањем пре и више бавимо, него питањем о уређењу и улепшавању наших гробља.

Истина, гробља су и данас места, која закон штити, али у старо доба, управо у почетку ширења хришћанства, стајала су она под нарочитом заштитом закона и царских повеља. Имала су права као и храмови да приме и заштите пребеглог испред бездушних мучитеља својих. На њима су држане јавно службе и молитве; била су то места света и неприкосновена. А како данас стојимо у том погледу?! Не може бити горе и жалосније. Изузетака ја врло мало.

Пада ми на ум изрека једног немачког филозофа: „Покажите ми гробља ваша, па ћу вам казати, на каквој висини образованости стојите“. Тако и јесте! Јер онај народ, који не поштује своје мртве, а свакако да је то непоштовање, кад дозвољавамо, да нам гробови наших милих и драгих обрасту сваким другим биљем и коровом само не оним, што њима одговара и приличи, онај народ — велим — није заслужио да се народом образованим, народом хришћанским назове.

Гледајмо само гробља и српска и румунска и овде и на страни, па шта видимо? То, да никако не личе на места, где вечити санак бораве они, које смо ми некад љубили, поштовали и ценили и за чије душевно спасење треба да се Богу молимо.

А разгледајмо опет по гробљима других народности нпр. Немаца, Чивута и др., е ту ћемо већ наћи оно, за чим нам побожна душа тежи; наћи ћемо, да се гробља њихова не само у реду налазе, него тамо највећа чистоћа и марљивост влада.

Овдашњи српски живаљ угледајући се на друге народности, с којима долази у додир и опћење, прегао је још пре 15—16 год. свом силом, да гробља своја у ред доведе, да их улепша и у опште онаквима учини, да се не каже: да наше увек мора бити лоше. Многе и многе побожне Српкиње, којима нека је похвала и свако признање, послушале су глас своје савести те све више и марљивије настојавају, да вечне кућице миљеника им не буду жалосни спомени неблагодарног и нехатног потомства, него да буду узвишени и племенити докази благородног срца, које и по смрти не заборавља добра, која су му учињена, нити се огрешује о љубав, која му је за живота указана.

И заиста нема лепше врлине према својим умрлима, него врлина благодарности и почестог и срдачног сећања; без овога и плач и ридање и јад и тугованке, пусте су речи само, без икакве вредности; речи, тек ако им дела милоште и љубави сљедују, добију своју праву важност и вредност. Таква благодарност и такво сећање према својим мртвима, служиће за доказ, да ми своје не само за живота него и после кад их неумитна смрт из слатког нам загрљаја изтрже-љубимо, поштујемо и ценимо.

И за то, кад се је огромна већина хришћана и хришћанки потрудила, да уреди места својих упокојених, то нека се и остали, који су се томе до сад невешти чинили, потруде, да им гробови у реду и чисти буду. Многе наше домаћице, у место што ће код куће и ван куће бавити се ништавим пословима и водити бригу о туђој кући, нека похитају на гробове својих мртвих, — па нека их надгледају, дотеривају и улепшавају, те што је поломљено — наместе, што је разграђено — заграде, што је травом и другим нечистим биљем обрасло, окопају и залију, да би се тако једном већ и наша гробља, како треба, уредила и да би и ми већ једном показали, да смо као и остали напредан свет, јер и по стању наших гробља судиће о нама, какви смо и какви би требали да смо; зато настојмо, да тај суд о нами што бољи, што лепши буде.

Шта да радимо са нашим задругама?

У сваком месту где Срба има, основала се — или се хтела бар основати — српска земљорадничка задруга (удружење са неограниченом одговорношћу). Ступањем у задругу примили су чланови њени и извесну дужност спрам осталих чланова задруге, јер правила задругина кажу, да је један за све — и сви за једног — одговоран. Сама циљ задруга је, да се прво што већи морални успех постигне и тек онда материјални. Јер док је задруга тражила од сваког свог члана примеран живот, одвикавајући га од бирца, раскоши и т. д. дотле од сваког свог члана није при-

мала више од једног удела који је изнашао Кр. 10., што је у 10 оброка могао уплатити, а и сама недељна штедња није више од 10—20 фил., тиме се пак хтело постићи то, да у задругу и сиромашнији ступити могу. Код издавања зајма тражи се, нашто ће се зајам употребити. Задруга је своје чланове одвикавала од подизања зајма, — јер као што је казано, није јој циљ да материјалан успех постигне. Свака задруга била је члан „Савеза срп. земљ. задруга“ у Загребу.

Савез је о свакој задрузи бригу водио, сваке је год. преко својих ревизора надпрегледао рад задруга и упутства давао. Ревизори су обично били људи благе нарави, приликом ревизије задругари се уверили да ревизори уопће алкохол. пиће не употребљавају или врло мало, те је то на задругаре добро утицало. У задрузи се највише говорило о томе, ко је како своју њиву урадио и какав је успех постигао, читао се „Привредник“ „Здравље“ и писма Савеза као разна упутства дата задругама, све је то добро утицало на задругаре и једва су чекали Недељу, да се опет састану. — Док се пре оснивања задруга људи највише скупљали по рогљевима и бирцузима, од оснивања задруга задругара ређе виђаш у бирцузу, но тим чешће у Св. Храму. Више се интересира и за црквн. шк. опћ. послове. Поједине странке водиле су борбу — негледајући интерес црквн. шк. опћ. тако рећи до истребљења, задругари не ступају у поједине странке, него гледају добро црквене шк. општине. У првим годинама били су чланови задруге предмет подсмеха, али када се после у току времена уверише тако рећи сви — и ако у задругу нису хтели ступити имућнији бојећи се, да њихово имање одговара за све, други опет зато, што се у задрузи не може радити по свом ћефу — да нису добро урадили, што у задругу ступили нису, — почели су се приближивати задругарима. Задругари су сваку црквн. шк. опћ. ствар прво у задрузи расправили и онда је у седници црквн. одб. шк. одб. или скупштинској — пошто су у многим општинама до већине дошли — као већ свршену ствар изнели. У току времена опет су у многим општинама постали једно и задругари и незадругари, јер на задругаре нико није више прстом показивао, а у задругу имали су приступа и незадругари, и да није рат дошао, неби ваљда ни једног Србина било, који не би био ступио у задругу.

Деобом Угарске, задруге које су остале на земљишту краљевине Румуније, дошле су у незгодан положај, једно што веза са Савезом немају, друго што од 8 год. — и ако је поједина задруга радила, рад јој није прегледан, треће што нова наша држава много иште од задруга — што вође задруга дати не знају и четврто ако ће задруга да ради са истим капиталом као и пре рата, радиће са великим губитком, те нам се тако силом намеће питање: Шта да радимо са нашим задругама?

(Продужиће се.)

ПРИЛОЖНИЦИ СВ. ХРАМОВА НАШИХ.

Парох. звање у Срп. Чанади саопштило нам је осим прилога, објављених у 2. броју Гласника од 1921. још следећа прилагања: Живко Микуљеско, ковач, поклонио је св. храму гвоздени чирак, кога је сам позлатио. Други такав чирак поклонио је Влада Цвејић ковач. Владимир Тошић ратар приложио је за набавку звона 200 леја а жена му Динка дивну вунену завесу на царске двери. Помоћу прилога позлаћен је велики дрвени крст на св. престолу, даље 2 велика чирака пред иконостасом. Св. храм је двапут опран а јером. Герман а. п. очистио је иконостас и зидне иконе. Омладина је из чистог прихода (80 леја) од забаве своје купила простирач од плиша на св. престол. Сава Ранков приложио је св. храму црквени барјак. Српске жене поклонише за здравље своје а за успомену својих мртвих велику црквн. литију а Хермина Божина приложила је за душу своме пок. мужу свештенички стихар.

Све приложнике нека прати благослов Божји кроз цео живот им а мртвима, у чији се спомен прилаже, да подари Господ мир и вечно блаженство. Јером. Герману, који се много труди око украшавања св. храма — а и судбину нашег листа на срцу носи — искрена захвалност.

Св. Храму у Лесковици поклонио је Тодор Брумар велики дивно израђен чаршав од предратног српског платна за часну трапезу. Живео!

О нашем листу.

Као што је сретан и блажен онај, који путује кроз пустињу Сахару, када после страшне жеге сунца и несношљивих мука од жеђи наиђе на оазу са свежом, лађаном водицом, тако је и наша душа весела данас, када ове редове пишемо, јер у овом броју нећемо да се жалимо на ону браћу нашу, која још никако неће да се тргну из летаргије своје и да увиде, да би им света дужност била, да овај лист пригрле, него ћемо да прозборимо неколико речи нашим милим претплатницима.

Добротом Министарства просвете краљевине СХС. дошли смо до веће количине врло лепих поучних и забавних књига. Изјављујући и овим путем нашу искрену благодарност министарству на поклону држимо, да ћемо најправилније поступити, ако те књиге разделимо нашим милим претплатницима као осведоченим пријатељима српске лектире. И издавалац овог листа одредио је у ту сврху из своје књижнице известан број књига. Према томе одлучили смо, да сваком нашем претплатнику, који се до сад претплатио бар на по године дана или ће до 5. априла обновити четвртгодишњу претплату, пошаљемо са ускршњим бројем листа једну књигу на поклон. Овакав поклон даћемо нашим претплатницима и за Божић а о Но-

вој Години, ако Бог да, бићемо у стању, да им дамо и календар нашег издања по умереној цени. Надамо се, да ће наши мили читаоци радо примити ово извешће.

Топломери-Термометри.

Свака кућа, било варошка или сеоска, треба да има топломер за мерење температуре тела. Већи број кућа нема топломера и ако се зна значај мерења температуре тела код болесника. Често се пропушта да се мери температура код болесника по више дана, док се не примети да се болест развија у све јачем степену. На овај се начин пропушта да се болест позна у самом почетку, када би и лечење било успешније.

Топломер није скуп и свака га кућа може набавити и годинама се служити, само ако се чува.

Топломери се обично купују у апотекама. Купци, који не знају да рукују термометром треба од продаваца да траже објашњење:

Да ли је термометар тачан — контролисан (добија се уверење); како се чита температура на њему и како је треба забележити на хартији и, напослетку, како треба спуштати живу у стубу, после мерења.

Нормална температура човечјег тела је 36·5—37° Ц. (целзијевих степени). Изјутра је обично 36·5°, а одмах после кретања, облачења, доручка, може се попети до 37°. Кад пређе 37° па било 2—3 десетих, сматра се да није нормална температура у телу, да је организам оболео. Повишење температуре у телу значи да се организам бори противу болести, која се у њ уселила.

Топлота тела може пасти и испод нормалног стања — испод 36 и 35° Ц. — што бива после прележаних дуготрајних болести, као и колере и др. акутних опасних заразних болести.

(Наставиће се.)

Белешке.

ВЕНЧАЊЕ СРПСКОГ КРАЉА АЛЕКСАНДРА СА ПРИНЦЕЗОМ МАРИЈОМ, које је по првобитном плану требало да се изврши 4. јуна, одложено је због петровског поста и многих потребних предспрема за после Петровдана. Венчање ће се обавити у Београду на најсвечанији начин.

НОВ ЕПИСКОП ВРШАЧКИ. За епископа епархије вршачке, која је 1½ г. упражњена, изабрао је св. Арх. Сабор Иларијона Радонића митрополита зворничко-тузланског. Избор је добио највишу потврду и како смо извештени, нови епископ долази 24. III. 6. IV. у своју резиденцију. Еписк. викар, који обудовљеном епархијом вршачком управља у својству митроп. мандатара од октобра 1920. г. није добио још разрешење, ну надати се је, да ће ово што пре усљедити, чиме ће доћи у могућност, да сву своју бригу румунском делу епархије темишварске посвети.

ПОСЕТА. 13. марта учинио је еписк. викар са протонамесником Слободаном Костићем и Милојем Марцикићем посету Петру Агрими протојереју, пароху у Вел. Св. Миклушу, адм. протопрезвитерата арадског и том приликом предао му је декрет, којим га за потпредседника епарх. конзисторије именује. Пошто га је затекао тешко болесна, пожелео му је после честитке, да га Господ што пре дигне из болесничке постеље, како би делатност своју са досадашњим младићким одушевљењем и ревношћу наставио. Из Вел. Св. Миклуша отишли су излетници у Срп. Св. Петар, где је еписк. викар предао црвен појас новоодликованоме адм. парохије Душану Предићу, једином школском другу своме из богословије у овој епархији.

Помолимо се за што скорије оздрављење нашег честитог и милог проте Петра!

ИЗБОР УЧИТЕЉА У ТЕМИШВАРУ-ФАБРИЦИ. Црквн. општина у Темишвару-Фабрици изабрала је за свога учитеља Владимира Живојновог. Честитамо на овом избору, јер је Владимир Живојнов, који већ близу 2 год. ради на срп. прав. вероисп. осн. школи у Фабрици, постизавао свагда одличан успех и добијао похвална признања од своје претпостављене власти. Живојнов је члан епарх. школ. одбора, вредан и савестан коровођа певачког друштва фабричког и перовођа црквн. општине фабричке. На ланском ферijалном учит. течају био је наставник па је својим лепим опхођењем и вештим предавањем улио у своје слушаоце вољу за рад и задобио љубав и поштовање њихово. Ми му и као нашем милом сараднику честитамо на избору!

ЦРКВ. ОПШТ. ИЗБОРИ У ТЕМИШВАРУ-ГРАДУ. Послове црквн. општине темишварско-градске обављао је последњих неколико година један пр. упр. одбор на челу са протом Јованом Новаковићем. Одмах по смрти протиној поставио је епарх. адм. одбор за свога повереника и председника пр. упр. одбора Милоја Марцикића епарх. адм. референта и ставио је пр. упр. одбору у дужност, да предузме кораке, како би црквн. општина што пре до своје редовне организације дошла. Управ. одбор саставио је бирачку листу а када је ова правомоћна постала, сазвао је за 6 19. марта о. г. збор бирача ради избора црквн. скупштинара. О овом као и о даљим изборима у идућим бројевима.

ЛИСТАК.

ТАТА.

Деца су много волела оца, а како га не би и волела, кад је и он њих силно волео. Свако би им вече по нешто донео, а она би се томе много радовала, па су оца грлила и љубила, да томе често пута ни краја није било. Да, тако је било, док се њихов тата није пропио, а пропио се из необјашњених разлога. Биће да је ипак био повод за то свађа између њега и оца његова, због чега су прекинули везе, а до свађе је дошло, што је посао кренуо натраг, јер је упао у неко друштво, помоћу којега је хтео да дође до лаке зараде, а у ствари га је оно од посла отпадило.

Деца су и даље скакала њему у крило и кад дође увече кући хоће да га упитају:

„Шта си нам донео тата?

А тата се снебива и обећава им, да ће свашта купити, када буде једанпут имао новаца.

— Па зар ти немаш новаца? питала су га.

— А откуда ми? Али чекајте, ићи ће тата у Америку, па ће бити новаца.

— Овде је Америка — додаје жена, — али треба радити, а ти се одметнуо од рада.

Врло често долазило је до врло оштрих речи између њих двоје.

— Треба радити? Лако је рећи . . . Али чиме? горопадно дочекује жену . . .

— Забога чиме? Снагом, умом, вољом и трезвеним животом . . . . — добија одговор од жене.

Тако деца чешће слушају препирку између тате и маме, која је видела да јој муж срља странпутицом, јер се одао пићу. И деци је постало јасно зашто им тата никада ништа не донесе.

Ретко је долазио увече трезан. И деца су то увидела и нису му више ускакивала у крило.

Једно вече настала је жестока свађа између тате и маме, зато што пије и све потроши на пиће. Бавио се летећим пословима, па је нешто и падало, али од тога кућа није имала ништа. Стари је и даље издржавао кућу и ако је веза између њега и сина била прекинута. Жао му је било његових унучади. Све су то деца гледала и све су знала, па им је тата све више излазио из воље. Он се жени правдао:

— Морам да пијем.

— Зашто мораш?

— Због фамилијарних трзавица . . .

— Какве су ти то фамилијарне трзавице?

— Зашто ми отац не даје мој део?

— Тешко сваком, ко се ослања на другога, па макар то био и рођени отац . . Живети треба својом властитом снагом.

— Он је то дужан да учини, кад му син пропада.

— Нека је и дужан, али се с тим ваља измирити, да се ни у кога не треба уздати, него само у себе . . .

— Лако је теби!

— Мени лако? Ваљда зато, што водим бригу и своју и твоју . . .

— Ти то кажеш а ја осећам, јер морам да се борим овако без ичега . . .

— Остави пиће!

— Лакше ми је с њиме да подносим бригу . . .

— Трезвен је човек само у стању, да невољи стане за врат.

— Лако је саветовати, али од савета ја немам ништа . . .

— А од пића још мање!

Слушају то деца и виде из тога, да је њихов тата скренуо с пута и није им више мио, као што је био.

Писао је неке молбе, прикупљао неке сведоџбе и тражио препоруке за какво намештење и на рачун тога намештења увек је пио. Једно вече дошао је много пијан и деца су га видела таквог. Те ноћи пио је силно воду, јер је алкохол горео у њему. Да то пијење оправда пред женом и децом, после сваке испијене чаше говорио је:

— „Грозница за грозницом . . . — Тобоже, грознице га тресу и зато пије воду а не зато, што се препио.

Када су се деца пробудила, узели су га пред себе онако на свој начин.

— Ао, тата, ала си био јуче пијан . . . казао му је мали Перица.

— Грозница за грозницом . . . — добацила му је најстарија ћерка с подсмехом, знајући, како је то говорио кад је ноћу воду пио, што се препио.

— То су фамилијарне трзавице . . . додала је друга ћерка, јер се тиме опет увек бранио, кад дође напит кући, па га је тиме жацала.

Толико му је већ углед пао, да су га деца већ почела ето исмевати.

— Не воле вас више тата, јер га једите и исмејавате се с њиме . . . — претио им је после свега тога и да се деци, што га пецкају освети, окрене се најмањој с речима: Моја је само Анкица . . . Ходи, Анкице, да те тата пољуби!

— Нецу, ти смидиш на вино . . . — и утече матери у крило.

Остао је осрамоћен и понижен. Признао је, да није више деци оно, што је био. Осетио је с болом у души да му је углед код њих сасвим пао а љубав да им се охладила.

— Пре кад ми кажу „тата“, пуна су им уста те речи, а данас та реч сасвим друкчије звучи, звучи празно.

Тачно је рекао и осетио је истину, која би се дала изнети у овим речима:

Ко пиће љуби, тај срећу губи
и љубав бега свака од њега.

Јован Удицки.

Телефон 11—97 Основана 1911. год.

Темишварска

СРПСКА

штедионица

Д. Д.

Casa de Păstrare Sârbească S. P. A. din Timişoara.

Централа: **Тимишоара.**

Филиала: **Модош.**

Једини српски новчани завод у краљевини Румунији.

Врши све банкарске послове тачно и брзо.

Пребацује најбрже и најјефтиније новац за Југославију и Мађарску.

Завод је смештен у палати српског Епископског двора.

Адреса за брзојеве: Српска Штедионица Тимишоара.

У епарх. писарници могу се добити још

Српски КАЛЕНДАРИ

за 1922. год.

Т.-Фабрика Т.-Фабрика.

Препоручујем

моје најбоље црквене воштане свеће.

Имам у свакој сорти и за кућевну употребу, воштаница жутих и белих.

Продаја на велико и мало.

Цене умерене.

Владимир Јовановић,
Темишвар-Фабрика.

Рекашка улица бр. 15. (Strada Doroborţilor.)

Љубомир Бесуљ

кројач свештеничког и цивилног одела :-:

препоручује се поштов. публици. Израђује свештеничко одело по пропису а цивилно по најновијим и најмодернијим фазонама. :—:

Стално има на стовариштy најлепших и најфинијих енглеских и других штофова и за мушке и за женске хаљине. :o:

Кројачка радња налази се у згради српског епископског двора темишварског :-:

Бремен—Америка.

Ф. МИСЛЕР

(F. MISSLER)

БРЕМЕН

Norddeutscher Lloyd

Bremen

располаже највећим морским лађама :—:

Има заступство у:

Темишвару,

улица Eugen de Savoya бр. 18, преко пута од оптичара Коха.

Браћа Чендеш, Тимишоара. 8809